

Bærekraftstrategi

Bærekraftdokument for 2023, vedtatt i styret 19.01.2023

OVERORDNEDE MÅL

Totens Sparebank har lang tradisjon som ansvarlig samfunnsaktør og bidragsyter til vekst og utvikling i vårt markedsområde. Bærekraftstrategien skal tydeliggjøre og være retningsgivende i det videre arbeidet knyttet til miljø, sosiale forhold og eierstyring (ESG¹), slik at dette blir en integrert del av bankens virksomhet. Arbeidet med bærekraft skal medvirke til at bankens konkurransekraft styrkes og at risikoen i bankvirksomheten reduseres. Samlet understøtter bærekraftstrategien bankens overordnede strategi og målsetninger.

Bærekraft handler om at dagens behov skal imøtekommes uten at dette reduserer mulighetene for kommende generasjoner til å dekke sine behov. Banken har en klar målsetting at de skal være en pådriver for bærekraftarbeid i sitt markedsområde. I første rekke må banken møte lovkrav og forventninger fra regulatoriske myndigheter, samt ta egne initiativ innen bærekraftsområdet.

FNs 17 bærekraftsmål viser vei for en ønsket utvikling i samfunnet. Vi har valgt ut fire områder der banken i særlig grad har påvirkningsmulighet og kan være en bidragsyter. Det har vært en målsetting å knytte alle bankens interessegrupper (kunder, ansatte, investorer og lokalsamfunnet) til arbeidet med bærekraft og miljø.

Totens Sparebank ønsker å oppnå mangfold og likestilling. Som arbeidsgiver har banken et flertall av kvinnelige ansatte, men kvinner er underrepresentert i ledende stillinger og i fora der beslutninger tas. Blant våre kunder er det stor forskjell i finansiell stilling mellom kvinner og menn. For at samfunnet skal utnytte sitt potensiale er det viktig at kunnskap og erfaringer fra hele befolkningen tas i bruk. Diskriminering eller forskjellsbehandling på basis av kjønn skal ikke forekomme. Det samme gjelder for f.eks. etnisk bakgrunn, religion, seksuell legning, funksjonsevne eller alder.

Økonomisk vekst er nødvendig for å skape de verdiene som skal til for at samfunnet kan utvikle seg i en bærekraftig retning. Produksjonsutstyr skal skiftes ut og boliger og næringsbygg skal tilfredsstille nye og høye krav til energieffektivitet. Det skal utvikles nye innsatsfaktorer som erstatter gamle og miljøfiendtlige. Bankens eiere og långivere skal ha visshet om at det skapes verdier basert på bærekraft og anstendige arbeidsforhold.

Banken har en lang tradisjon med å gi gaver til de som har størst nytte av midlene. Med en målsetting om at alle skal ha like muligheter, særlig i ung alder, har store midler blitt overført til kultur og idrett for barn og ungdom. Mestring innenfor ett område har positiv effekt på andre områder. Det er naturlig at banken gjennom sponsorat, gaver og andre initiativ støtter særlig opp under aktiviteter som bidrar til mindre ulikhet og utenforskap.

Vi skal bidra til at våre kunder tilbyr produkter og tilpasser sin produksjon og bruk av innsatsfaktorer basert ansvarlighet og bærekraft. I prosessen med å yte kreditt vil dette være forhold som både skal dokumenteres, vurderes og vektlegges, særlig for våre bedriftsmarkeds kunder. Banken skal være attraktiv for prosjekter og støtte initiativ som både er bærekraftige og viser god lønnsomhet, og vårt produktspekter skal reflektere dette. Slik sikrer vi at produkter som er framstilt på en mest mulig bærekraftig måte blir tilgjengelige for kunder og forbrukere.

¹ Environment, Social and Governance

BÆREKRAFTIG KREDITT OG GRØNNE PRODUKTER

Klimaendringer og miljøutfordringer utgjør en stor risiko for samfunnet. Bankens forretningsvirksomhet vil både i et kort- og langsiktig perspektiv bli påvirket av endringer i klima og miljø. Dette representerer en risiko for banken, men også en mulighet til endring og omstilling. En ledelse med godt forankret miljøengasjement som involverer alle ansatte er en forutsetning for å lykkes.

Gjennom 2022 har Totens Sparebank implementert nye grønne produkter tilpasset både personmarkedet og bedriftsmarkedet. Dette er produkter som har til hensikt å sette ekstra fokus på miljø og energieffektivisering. Banken vil sette seg klare mål mht. til andel lån innenfor disse grønne produktene.

For 2023 har vi målsetting om å videreutvikle tilbudet av grønne produkter, spesielt for BM området. Her ønsker banken å tilrettelegge for grønne lån innen området bygg og eiendom, hvor vi er betydelig eksponert. Grønn finansiering av bærekraftige energikilder kan være område å tilnærme seg dette på. I tillegg til nye låneprodukter vil vi jobbe mot å sikre at en større andel av låneporteføljen blir bærekraftvurdert.

Måltall:

PM					
	<u>31.12.2022</u>	<u>31.12.2023</u>			
Grønne lån	<i>Antall</i>	<i>Antall</i>			
	33	100			
BM				<u>31.12.2022</u>	<u>31.12.2023</u>
	<u>31.12.2022</u>	<u>31.12.2023</u>			
Grønne lån	<i>Antall</i>	<i>Antall</i>	Bærekraftvurdert	<i>Antall</i>	<i>Antall</i>
	10	25		316	458
				<i>Andel volum, %</i>	<i>Andel volum, %</i>
				54 %	79 %

Det kommer stadig nye normer, standarder og lovkrav innenfor bærekraftsområdet. I første rekke må banken innfri krav og forventninger fra regulatoriske myndigheter. Finanstilsynets tilnærming for bransjen er todelt. På den ene side skal kredittrisikoen knyttet til klimarisiko kartlegges for banken som helhet og for enkeltkunder. På den annen side fokuseres det på rapportering slik at investorer og andre relevante aktører får den innsikten de trenger for å vurdere bankens arbeid og kreditteksponering. Å tilfredsstille disse kravene vil ha høy prioritet.

Kreditt er bankens viktigste virksomhetsområde og det er her vi har størst mulighet for å bidra på bærekraftområdet. Innenfor bedriftsmarkedet har vi en klar forventning om å bidra til at våre kunder får et bevist forhold til miljø, sosiale forhold og eierstyring, særlig knyttet til klimarisiko, biologisk mangfold og arbeidstakeres rettigheter. Banken har gjennom siste halvdel av 2022 jobbet aktivt for å etablere et system for bærekraftarbeid, som bistår SMB kundene i oppstart, analyse og tiltak som skal ende opp i egne bærekraftplaner. Dette arbeidet er spilt inn for ledelsen i Eika Alliansen, som har respondert svært positivt på initiativet. Samarbeidet har som mål å etablere en modell som alle Alliansen bankene kan benytte, for å få egne SMB kunder i gang med bærekraftarbeidet.

Banken skal, som en del av kundesamtalen og kredittprosessen, i enda større grad involvere kundene for økt forståelse og eierskap til vesentlige bærekraftelementer, som de enkelte virksomhetene kan påvirke.

Totens Sparebank skal utvikle og formidle lån der formålet er å finansiere bærekraftige valg. Via god rådgiving og med pris som virkemiddel, vil banken fremme utvikling av lønnsomme, bærekraftige produkter og tjenester. Dette vil øke bankens portefølje av denne type utlån. «Brune prosjekter» med svært lav score på bærekraft, vil kunne få finansiering med aktiv bruk av covenants og frister for å tilpasse seg ei grønnere verdikjede. Det å ikke innfri på covenants - på omforente tidspunkt - vil kunne få konsekvenser mht. krav til nedbetaling eller i ytterste konsekvens avvikling av engasjementet.

Overgangen til et nullutslippssamfunn vil medføre store endringer og påvirke mange bransjer. Dagens løsninger kan bli utdaterte og verdien av eiendeler kan endres drastisk hvis de ikke tilfredsstillere fremtidens krav til bærekraft. For at våre investorer skal ha best mulig grunnlag for å ta beslutninger skal vi aktivt opplyse hva vi har vektlagt i våre vurderinger og hvordan vi håndterer ESG relatert risiko, både fysisk- og overgangsrisiko.

KRAV TIL BÆREKRAFT HOS LEVERANDØRER OG SAMARBEIDSPARTNERE

For å bidra til et grønt skifte skal banken stille tydelige krav og forventninger til sine leverandører og samarbeidspartnere. Det er viktig at våre leverandører følger lover, regler og prinsipper når det kommer til klima, miljø, sosiale forhold og virksomhetsstyring. Dette gjelder også deres samarbeidspartnere og underleverandører.

Totens Sparebank er omfattet av *Åpenhetsloven*, som trådte i kraft 01.07.2022. Denne loven skal sikre at verdikjeden for produksjon av både varer og tjenester ivaretas mht. grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. I tillegg skal loven sikre allmennhetens tilgang til informasjon om hvordan virksomheter håndterer negative konsekvenser på ovennevnte områder. Dette sikres ved et eget område på bankens hjemmesider, hvor kundene kan henvende seg. Svar skal gis direkte til spørsmål stiller.

Banken vil – gjennom 2023 - jobbe aktivt med sine leverandører for å sikre dette og benytte varer og tjenester fra leverandører som har fokus på bærekraftige produkter og etisk forretningsdrift. I de tilfeller det ikke er mulig, skal banken søke å påvirke leverandørene til å øke sitt fokus på bærekraft, alternativt vurdere andre leverandører.

KLIMA OG MILJØARBEID INTERNT

Det er en målsetning for banken å øke egen innsats innenfor klima og miljø. I tillegg til den direkte effekten dette gir til samfunnet, vil dette innebære at vi på en troverdig måte kan stille krav til bærekraftige løsninger opp mot våre kunder og samarbeidspartnere. Alle sider av vår drift skal vurderes og forbedres. I løpet av 2022 er banken blitt sertifisert som miljøfyrtårn. Gjennom denne prosessen er områder som transport, avfallshåndtering, energibruk og forbruksmateriell blitt vurdert og tiltak iverksatt. Det vil bli jobbet aktivt – innen hele konsernet – for stadig å forbedre seg innen disse områdene.

For å nå målet om å forbruke minst mulig av ikke-fornybare ressurser og å redusere bankens forbruk av karbonbasert energi, må effekten av de tiltakene som gjennomføres måles og evalueres. Det er en målsetning at banken skal rapportere på både egen virksomhet og våre kunders forbedringer knyttet til bærekraftområdet. Anerkjente måter å måle dette på, søkes innført.

Gode rutiner for HMS og arbeidsmiljø bidrar til å redusere sykefraværet. Bankens sykefravær er i dag på et svært lavt nivå, men det er likevel viktig å ha et kontinuerlig fokus på dette området. Ved å ta det lave sykefraværet for gitt vil man risikere at det utvikler seg i negativ retning.

Banken tilrettelegger for at ansatte og tillitsvalgte kan oppnå rabatt på EL biler. Dette for å skape økt internt fokus på bærekraftige transportmidler.

Bankens firmabiler vil ved fornyelse bli skiftet ut til fordel for EL bil(er).

MANGFOLD OG LIKESTILLING

Ulikhet med hensyn på blant annet kjønn, alder og kompetanse gir flere perspektiver og gjør oss bedre rustet til å løse utfordringer og skape de beste kundeopplevelsene. Totens Sparebank skal arbeide målrettet for å fremme likestilling og etterstrebe mangfold. Diskriminering på basis av eksempelvis etnisk bakgrunn, religion, seksuell legning, funksjonsevne, alder eller kjønn skal ikke forekomme. Vi skal motivere ansatte av begge kjønn til å ta ledende stillinger og søke nye utfordringer. I dag er 5 av bankens 13 ledende stillinger besatt av kvinner (38,5%). Dette er en bedring i forhold til tidligere. Det er allikevel en målsetning å øke denne andelen ytterligere og over 40 %. Som samfunnsaktør er det viktig at vi gir lik lønn for likt arbeid uavhengig av ståsted. Bankens skal måle og rapportere lønnsnivå mellom kvinner og menn i tilsvarende stillinger for å sikre at eventuelle lønnsforskjeller basert på kjønn viskes ut.

Totens Sparebank har som mål å være en attraktiv arbeidsgiver for eksisterende og nye ansatte. Å være en attraktiv arbeidsgiver innebærer å skape en bedriftskultur som stimulerer til stor innsats og gir utvikling både for den enkelte medarbeider og teamet. For å måle om banken er på rett vei gjennomføres det årlig en medarbeidertilfredshetsundersøkelse blant alle ansatte. Resultatene gjennomgås av bankens ledelse og styre. I bankens overordnede strategi er medarbeidertilfredshet og sykefravær sentrale key performance indicators (KPI).

Det er viktig at vår arbeidsplass er helsefremmende og at alle medarbeidere gis mulighet til faglig utvikling og kompetanseheving. Årlig gjennomføres det medarbeidersamtaler hvor de ansatte sammen med sin leder drøfter utviklingsmål for den enkelte. Egne fagplaner og finansnæringens autorisasjonsordninger danner grunnlag for utviklingen av medarbeiderens kompetanse. Sammen med god rådgivningsskikk danner bransjens rutiner og regler og bankens personalhåndbok et godt grunnlag for policyer, retningslinjer og forpliktelser.

Vi har varslingstjenester som ivaretar den ansatte i en sårbar situasjon. Vårt arbeidsmiljø skal være preget av respekt, omtanke og det skal være nulltoleranse for diskriminering og trakassering. Alle våre kunder skal behandles med respekt uavhengig av bakgrunn. Vi gir ikke gavemidler til organisasjoner som virker diskriminerende med hensyn til f.eks. etnisitet eller nasjonalitet.

SOSIALT ANSVAR, GAVEFOND OG LOKALT ENGASJEMENT

En viktig del av sparebankkulturen er utdeling av midler til samfunnsnyttige formål. Som lokalbank bryr vi oss om lokalsamfunnet, og har i over 100 år bidratt med å dele ut gaver til allmenntilretteleggende formål. Årlig deles ut cirka 10 millioner kroner fordelt på nær 150 gavemottakere. I tillegg deles det ut talentstipend innenfor kategoriene idrett, kultur og utdanning. Vi skal fremover - i større grad - ha fokus på bærekraftige tiltak som skaper vekst og utvikling i lokalsamfunnet. Barn og unge skal i all hovedsak tilgodeses, særlig de som lett faller utenfor ordinær organisert kultur og idrett. Vi ønsker at våre lokalsamfunn skal være attraktive og gode steder å bo.

Det skal ikke gis gavemidler til miljøskadelige formål eller til organisasjoner med uryddig økonomi. Vi ser etter prosjekter som kan gi langvarig nytte fremfor å støtte kortvarige

arrangementer. Gavemidlene skal ikke erstatte et offentlig ansvar og vi har et mål om å bli sett på som en medspiller til vekst og utvikling av våre lokalsamfunn.

Bankene har et sosialt ansvar når det kommer til å styrke kunnskapen om privat- og markedsøkonomi. Nordmenns forbruksgjeld er fortsatt høy, noe som ofte handler om manglende kunnskap knyttet til privatøkonomi. Hver dag bidrar våre dyktige rådgivere til å styrke denne kunnskapen. De hjelper til med budsjetter, informasjon og personlig rådgivning. I tillegg har vi representanter fra banken som forelesere om privatøkonomi på skoler. Alt dette er holdningsskapende arbeid vi mener vil bidra til at den enkeltes privatøkonomi blir mer bærekraftig.

ANSVARLIGE INVESTERINGER OG EIERSKAP

Ansvarlige investeringer og aktivt eierskap håndteres direkte i banken ved å videreformidle retningslinjer og krav til våre fondsleverandører. Vi skal være aktive eiere i selskapene vi er investert, og støtte innspill til forbedringer knyttet til ESG. Krav til ESG skal være en del av investeringsanalysen for nye selskaper.

Banken ønsker at finansforvaltningen skal opptre som en ansvarlig investor. Det vil si at midlene skal forvaltes på en slik måte at det bidrar til mer velfungerende, legitime og effektive markeder. Det skal tas hensyn til miljø, sosiale forhold, god selskapsstyring og en bærekraftig utvikling i vid forstand. Bransjens verktøy for å nå disse målene er normalt å utelukke selskaper fra sitt investeringsunivers. På den annen side investerer Totens Sparebank innenfor svært strenge rammer. For likviditetsformål er investeringsuniverset norske OMF-er, kommuner, banker og energiselskaper med svært god kredittverdighet og internasjonal offisiell kredittrating. Per i dag er det derfor ikke behov for å lage ekskluderingslister. Når det gjelder investeringer i egenkapitalinstrumenter skal det gjøres en særskilt ESG evaluering for å utelukke denne type risiko.

Det skal stilles krav til leverandører av fond som formidles til kunder om at de skal følge internasjonalt anerkjente prinsipper for bærekraft i sine investeringer og kan dokumentere oppfølging og kontroll av selskapene knyttet til dette.

ØKONOMISK KRIMINALITET, SKATTEUNDRAGELSE OG KORRUPSJON

Totens Sparebank lever av tillit, og for å skape tillit er vi avhengige av å ha ansatte med riktige holdninger. Vi skal ha en kultur hvor god forretningsetikk er førende hos bankens ansatte. I bankens personl håndbok er det fastsatt regler som begrenser gaver som kan mottas i arbeidsforhold, og det er satt krav til habilitet. Bankens kjerneverdier inkluderer ærlighet og redelighet og dette er styrende både når det kommer til bankens kunder og samfunnet.

Banken skal bekjempe økonomisk kriminalitet. For at banken ikke skal bli brukt som et virkemiddel til hvitvasking og finansiering av terror, gjennomfører banken en rekke tiltak. Bankens rutiner og retningslinjer baserer seg på hvitvaskingsloven med tilhørende forskrift og rundskriv fra Finanstilsynet. Våre hovedoppgaver knyttet til dette er å gjennomføre risikovurderinger, kundekontroll, undersøke mistenkelige transaksjoner og kunder, samt rapportere mistenkelige transaksjoner til Økokrim.

Banken skal ikke investere i selskaper eller gi kreditt til kunder som organiserer sin virksomhet i såkalte skatteparadis. Videre forventes det at bankens kunder er åpne om sine eierstrukturer, at de organiserer sin virksomhet på en slik måte at de gjenspeiler reell produksjon og verdiskapning. Eventuelle smutthull i lovverket, som muliggjør bruk av skatteparadis, skal ikke utnyttes for å unngå beskatning. Det innebærer også at selskapene har prosedyrer for iverksettelse av tiltak ved mistanke om at ansatte eller leverandører har gjort seg skyldige i tilrettelegging av skatteunndragelse.

Korrupsjon omfatter å bestikke eller ta imot bestikklser i form av penger, gaver eller tjenester. Banken har nulltoleranse for korrupsjon. Det gjelder både innad i organisasjonen, hos bankens kunder, i selskaper banken investerer i, hos våre fondsleverandører og hos leverandører til bankens egne innkjøp.

ORGANISERING OG ETTERLEVELSE

Det skal settes av ressurser til arbeidet med målene som er satt, og tiltakene som på sikt skal iverksettes. Det må avses tid til kartlegging, informasjonsspredning, opplæring og integrering av tiltakene i eksisterende arbeidsrutiner. Ressursbruken må hensyntas når man utarbeider budsjetter og overordnede strategier. Det er viktig å kontinuerlig følge med på hvilken vei utviklingen går, iverksette tiltak og sette nye miljømål for å forbedre miljøprestasjonene. Slik vil banken kunne bidra til en grønn fremtid.

Bærekraftstrategien beslattes av styret og er en viktig del av bankens forretningsmodell. Strategien innarbeides i aktuelle strategiske styringsdokumenter, og det skal følges opp at strategien etterlevs.

Banken har en egen bærekraftsansvarlig som har to hovedoppgaver. For det første skal bankens bærekraftstrategi revideres årlig. Nye krav og forventinger fra myndigheter og andre interessegrupper skal vurderes og innarbeides. I tillegg skal fokusområder og tiltak nevnt i strategien følges opp, både internt og i forhold til våre kunder og leverandører.